

MOC BEZMOCNÝCH

říjen 1978

Milý Václave,

Radil jsem ti, abys alespoň pár měsíců vydržel sekat latinu. Ale ty ne! Hned po druhém propuštění z vězení jsi napsal esej Moc bezmocných o posttotalitním „životu ve lži“ a disidentském „životu v pravdě“. Proč?! Tobě snad úplně přeskočilo!!!

Nemůžeš psát, že lidi zažívají krizi identity a jejich vnitřní odpovědnost a touha po autenticitě se zoufale snaží prodat na povrch. *Slzytá touha po „životu v pravdě“ může kdykoliv přetéct a systém lží a přetvářek se zhroutí.*

Nemůžeš psát, že se lidi podílí na posttotalitě tím, že se chovají tak, jak se od nich očekává. Že nejsou oběťmi, ale spoluviníky.

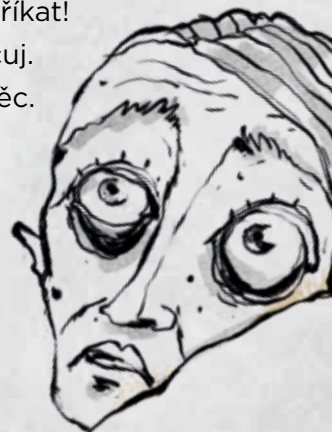
Nemůžeš psát, že každodenní používání komunistických sloganů a rituálů je vyprázdněné. Že to lidi provádějí jenom ze zvyku a většina z nich i ze strachu. Že tím vlastně jen poníženě prokazují loajalitu režimu.

Nemůžeš psát, že lidi nemají kontrolu nad ideologií, ale ideologie má kontrolu nad nimi. Že právě to nás zbavuje důstojnosti a autenticity.

Nemůžeš psát!

Už to pochop.

... i když je to všechno pravda, tohle se prostě nesmí říkat! Radši si vymysli nějakou krásnou vizi a tu lidem vnucuj. Obrana lidské důstojnosti je přece hrozně skličující věc. Buď radši vizionářem. Takové lidi strana potřebuje!

Posláním spisovatele je říkat pravdu o světě, v němž žije, vyprávět o jeho hrůzách a mizérii, tedy spíš varovat než dávat návody.

A pokud chceš na někoho útočit, rozveď řádky, ve kterých kritizuješ Západ za to, že taky manipuluje člověkem, jen to dělá nekonečně jemnějším a rafinovanějším způsobem.

„Celý ten všudypřítomný diktát konzumu, produkce, reklamy, komerce, konzumní kultury a celá ta povodeň informací, to všechno – tolikrát už rozebráno a popsáno – opravdu lze asi těžko považovat za nějakou perspektivní cestu k tomu, aby člověk znovu našel sám sebe.“

Tohle je pravda, kterou můžeš říkat.

A pokud budeš říkat něco jiného, můžeš si rovnou zase sbalit kufry do lochu.

Drž se,

Tvůj ostražitý rádce